

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 676/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. decembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., Nezábudková 810/22, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v súvislosti s voľbami do orgánov samosprávy mestskej časti [REDACTED] a v súvislosti s voľbami do orgánov mesta Bratislava konaných 10. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 22. novembra 2018 doručené podanie [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., Nezábudková 810/22, Bratislava

(ďalej len „sťažovateľ“), označené ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy v súvislosti s voľbami do orgánov samosprávy mestskej časti [REDAKOVANÉ] a v súvislosti s voľbami do orgánov mesta Bratislava konaných 10. novembra 2018, ktoré v petite sťažnosti označil ako „právo na riadnu účasť vo voľbách“, „právo na spravodlivý prístup k volenej funkcii“ a „právo na spravodlivé sčítanie hlasov“.

Z podania ďalej vyplýva, že sťažovateľ v komunálnych voľbách, ktoré sa konali 20. novembra 2018 (správne má byť 10. novembra 2018, pozn.), kandidoval za poslanca do Miestneho zastupiteľstva mestskej časti [REDAKOVANÉ] a za poslanca do Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava. V sťažnosti uvádza, že príslušná volebná komisia vo svojom rozhodnutí uviedla, že splnil zákonom ustanovené podmienky pre zapísanie do volebného zoznamu kandidátov.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie volebného práva kandidátov na funkciu poslanca a poukazuje na tieto konkrétne porušenia práva na prístup k volenej funkcii:

„1. v pozícii končiaceho volebného mandátu starosta mestskej časti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] občanom vyhlasoval, že to je ten kandidát – ja ako sťažovateľ –, ktorý na miestnom zastupiteľstve mestskej časti [REDAKOVANÉ], ktorý mi na rokovaní zastupiteľstva bol v tej skupine poslancov (volebnému spektru naprieč poslancov tohto zastupiteľstva) mi vyslovil nedôveru.

2. Ja, ako poslanec tohto zastupiteľstva volebného obdobia 2014-2018 mestskej časti [REDAKOVANÉ], som tomuto starostovi za politický subjekt KDĽH vytkol nenáležité hospodárenie v Stredisku verejnoprospešných služieb (ďalej len RPVPS [REDAKOVANÉ]), a to až do rizika vyhlásenia konkurzu na túto právnickú osobu, keď navyše hospodárske a štatutárne vedenie tejto právnickej osoby na protest proti vyššie uvedenému starostovi kompletne na protest proti konaniu starostu odstúpilo zo svojich funkcií, čo malo za následok, že som bol ukrátený na práve na spravodlivú volebnú kampaň a riadne spravodlivé sčítanie hlasov,

3. keď som vytkol starostovi a jeho politickému subjektu, ktorý ho nominoval (KDH) na funkciu starostu opakovane, na jeho nenáležitú personálnu prácu v prospech osoby – štatutárneho zástupcu – [REDAKOVANÉ], ktorá tento klub v minulosti nielen znefunkčnila, ale aj spreneverila značné finančné prostriedky (bez jeho osobnej angažovanosti by sa táto osoba nestala štatutárnym zástupcom) a napokon pod tlakom dôkazov sám podal trestné oznámenie, ale odmietol napriek výzve zastupiteľstva voči sebe vyvodit' personálnu zodpovednosť, čo malo za následok nepravdivé šírenie informácií o mojej osobe ako kandidáta na poslanca, teda negatívne ovplyvňovanie rozhodovanie voličov pri uplatnení práva na rovnaký prístup k volenej funkcii,

4. keď som vytkol nehospodárnu činnosť miestnej právnickej osoby s názvom [REDAKOVANÉ], čo malo za následok zvýšenie negatívnej aktivity subjektov, ktoré nie sú osobami pôsobiacimi podľa volebného zákonodarstva – napr. team [REDAKOVANÉ], čo sa prejavilo v ovplyvňovaní sčítavania hlasov.

5. Keď som mal kritické pripomienky k činnosti Organizačného oddelenia miestneho úradu [REDAKOVANÉ] počas volebnej kampane a činnosti pri voľbách do VÚC Bratislava, čo malo za následok tvorenia prekážok pri získavaní hlasov k mojej kandidátke od voličov do tohtoročných komunálnych volieb,

6. keď volebné kampaň a najmä jej záver – sčítavanie jednotlivých hlasov vo volebných komisiách - bolo vedené tak, že vo volebných komisiách bol daný nenáležitý priestor tzv. pozorovateľom, ktorí nevykonávali nestranný dozor, ale osobne stáli nad členmi volebnej komisie, aby usmerňovali sčítavanie hlasov, teda volebné komisie boli ovplyvňované pri svojej činnosti tak, že sa sledoval len záujem pre zvolenie konkrétnych osôb...

...7. Dosiahnuté výsledky sčítania hlasov dôvodne preukazujú na to, že sčítanie nebolo vykonané objektívne a transparentne tak, aby každý kandidát na poslanca mal preukázaný skutočný dosiahnutý stav hlasov, k čomu nekorešponduje odozva voličov počas volebných agitácií a stretnutí s voličmi, keď ich vyhlásenie nekorešponduje nielen s ich účasťou, ale ich vyjadreniami, že som dostal od nich hlas voliča.

8. volieb sa zúčastnili osoby s kandidovaním krytím subjektu, ktorý nie je osobou s oprávnením postaviť kandidátov na poslancov – osoby kandidujúce pod subjektom Team [REDAKOVANÉ], čím sa porušilo moje právo na spravodlivú volebnú súťaž. “

K sťažnosti sťažovateľ nepriložil prílohy, ktoré by mali podľa jeho názoru dokazovať skutočnosti tvrdené v sťažnosti, a vo svojej argumentácii dôsledne nerozlišuje, či uvedené skutočnosti nastali pri voľbách do orgánov samosprávy mesta Bratislava alebo pri voľbe do orgánov samosprávy mestskej časti [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ ako prílohy doručil ústavnému súdu len kópiu občianskeho preukazu a kópiu jeho „volebného letáka“.

Petit na rozhodnutie naformuloval sťažovateľ v intenciách čl. 127 ods. 1 ústavy takto:

„... právo na riadnu účasť vo voľbách do miestneho zastupiteľstva mestskej časti [REDAKOVANÉ] vo volebnom okrsku [REDAKOVANÉ] Bratislava Trávniky a mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava vo volebnom okrsku [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] boli porušené

právo na spravodlivý prístup k volenej funkcii poslanca vo vyššie uvedených komunálnych zastupiteľstvách porušené boli,

právo na spravodlivé sčítanie hlasov v komunálnych voľbách 20. 10. 2018 v uvedených zastupiteľstvách porušené boli

priznáva sa právo na trovy konania podľa úvahy Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd považoval v prvom rade za potrebné ustáliť, v akom právnom režime (type konania) bude sťažnosť posudzovať.

Ústava osobitne upravuje konanie pred ústavným súdom, v ktorom sa fyzická osoba alebo právnická osoba môže domáhať ústavnej ochrany vo veci namietaného porušenia základných práv a slobôd (čl. 127 ústavy).

Podľa čl. 127 ústavy (v spojení s § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde) predmetom konania ústavného súdu je rozhodovanie o porušení základných práv a slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb alebo ich ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré sťažovateľ vo svojom podaní namieta.

Konanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy je upravené v jej druhej hlave v siedmom oddiele, *in concreto* v § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ podal svoju sťažnosť „*podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR*“ a tzv. petit smeruje k vysloveniu porušenia jeho „*práva na riadnu účasť vo voľbách...*“, porušeniu jeho „*práva na spravodlivý prístup k volenej funkcii poslanca...*“ a porušeniu „*práva na spravodlivé sčítanie hlasov...*“. Ústavný súd vzhľadom na uvedené a na to, že je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, prioritne identifikoval podanie sťažovateľa ako sťažnosť podľa čl. 127 ústavy.

Podľa § 50 zákona o ústavnom súde sťažnosť v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Ústavný súd k sťažnosti sťažovateľa považuje za potrebné uviesť, že sťažovateľ napriek skutočnosti, že je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite nenamieta porušenie konkrétnych článkov ústavy.

Sťažovateľ založil svoju argumentáciu prezentovanú v sťažnosti len na základe domniek a dohadov, jeho argumentácia je neurčitá a nesmeruje k tomu, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, ktorým je ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa nespĺňa ani základné náležitosti, ktoré zákon o ústavnom súde vyžaduje v prípade sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, II. ÚS 597/2016, II. ÚS 118/2017, IV. ÚS 74/2018).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie

konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Vzhľadom na uvedené bol dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd uvádza, že sťažovateľ podal sťažnosť v lehote desiatich dní po voľbách. Z formulácie odôvodnenia jeho podania možno odvodiť, že jeho vôľa vzhľadom na poukázanie aj nezákonnosti a neústavnosti volieb pri sčítavaní jednotlivých hlasov vo volebných komisiách tenduje aj ku konaniu podľa čl. 129 ods. 2 ústavy. Argumentácia sťažovateľa však pozostáva v zásade len z poukázania na skutočnosti z predchádzajúceho volebného obdobia 2014 – 2018, na ktoré upozornil a z ktorých by pre sťažovateľa malo vyplývať „*ukrátenie na práve na spravodlivú kampaň a riadne sčítanie hlasov*“, pričom uvedené skutočnosti sťažovateľ formuluje len ako svoje domnienky, ktoré nepreukazuje žiadnymi dôkazmi. Vôľa sťažovateľa smeruje síce k zvráteniu výsledku volieb, ale to nie je možné na pôdoryse konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorého sa domáha, pretože „voľby“ nie sú rozhodnutia orgánu verejnej moci, a preto sa na rozhodovanie o ich neústavnosti a nezákonnosti vzťahuje konanie o „volebných“ sťažnostiach podľa čl. 129 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd považuje v kontexte uvedeného nad rámec poznamenať, že aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti vo volebných veciach, t. j. aj vo veci neústavnosti a nezákonnosti volieb do orgánov miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb, majú podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovatelia uvedení v § 18 ods. 1 písm. a) až e), politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila; 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

Podľa § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť proti výsledku volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, do Európskeho parlamentu alebo do orgánu miestnej samosprávy môže podať aj protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov. Sťažnosť môže podať aj najmenej 10 % voličov príslušného volebného obvodu, k sťažnosti musia byť pripojené aj podpisy a adresy týchto občanov.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že aj v prípade, ak by súd pristúpil k posúdeniu sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 ústavy, sťažovateľ nepreukázal hneď prvú podmienku na podanie volebnej sťažnosti, a to jeho aktívnu legitimáciu, v dôsledku čoho by ústavný súd musel pristúpiť k odmietnutiu sťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2018